

A Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont 2025. évi 1. kockázatkezelési cselekvési terve

A CSFK 2025.09.22-i kockázatkezelői bizottsági ülésén a 2024/1. KKB ülés eredményeként készült kockázati táblázatának és cselekvési tervének felülvizsgálatát végezte el. Ennek során beazonosította az aktuális legmagasabb pontszámú tételeket, mint azonnali vagy rövid határidőn belül kezelendő kockázatokat és megállapította a hozzájuk rendelt kezelési határidőt, felelőst és cselekvési intézkedést, illetve kockázatkezelési stratégiát:

a) „nem elfogadható” (25-20 értékekkel), melyek azonnali intézkedést igényelnek (csökkenő kockázati összpontszám szerinti sorrendben):

1) Kockázat sorszáma, megnevezése: 1221 az alapinfrastruktúrában előregedő eszközök cseréje

Összesített kockázati érték: A KKB a tényező valószínűségét 3-ról 5-re és hatását 4-ről 5-re emelte, így az összesített kockázati tényező értékét 25-re tartja.

Integritási kockázatot hordoz-e: nem

Intézkedésért felelős személy: Informatikai vezető

Az ülésen megfogalmazott új kezelési stratégia: kezelés

Tűzfal, cores witch, telefonközpont elérték vagy hamarosan elérik az életciklusuk és támogatottságuk végét.

Javasolt az eszközök cseréje, a kapacitás és a támogatottság biztosításához a következő 5-10 évre. FONTOS az eszközök cseréje, a kapacitás és a támogatottság biztosításához a következő 5-10 évre: **bármelyik nap leállhat a teljes informatikai rendszer akár hardver akár szoftveres támogatás hiányában, és az azonnali pótlás lehetetlen ilyen mértékben.** Összege minimum 30M forint.

Határidő: felülvizsgálat azonnal és folyamatosan, legkésőbb 2026. I. félév

2) Kockázat sorszáma, megnevezése: 811 - Irányító Szervi és kutatóhálózati átalakuláshoz kapcsolódó bizonytalanságok (pénzügyi, jogi, szervezeti működési)

Összesített kockázati érték: 25

Integritási kockázatot hordoz-e: nem

Az ülésen megfogalmazott kezelési stratégia: kezelés; a megfogalmazott intézkedési javaslatok szerint: folyamatos tájékozódás és

kapcsolattartás szükséges felsővezetői szinten az Irányító Szerv felé

A kockázat valószínűsége továbbra is 5, hatása továbbra is 5, értéke 25.

Intézkedésért felelős személy: Gazdasági vezető, Intézetigazgatók: FGI, FTI, CSI

Kezelési mód:

Határidő: azonnal és folyamatosan; felülvizsgálat legkésőbb 2026. I. félév

3)) Kockázat sorszáma, megnevezése: 608 - FTI + FGI elhelyezésével járó kockázatok

Összesített kockázati érték: kockázat valószínűsége továbbra is 5, hatása továbbra is 5, értéke 25.

Integrációs kockázatot hordoz-e: nem

A felülvizsgálatig megtett intézkedés; a felülvizsgálati értékelés és további teendő:

Előzmény: A tényezővel az elmúlt években havi szinten foglalkozott a CSFK vezetése, folyamatosan igyekezett életben tartani a lehetőségét a Konkoly-Thege Miklós úti telephelyre tervezett új építésű közös kutatóintézeti épület megvalósításának. 2023 nyár végétől azonban a jogszabályok alapján a korábbi engedélyes tervek már érvénytelenek, így azok alapján megvalósításuk nem lehetséges. Egy új épület engedélyes tervezése és kivitelezése a versenyszféra és tervezők információja alapján hosszú, akár 6-8 éves időszakra nyúlhat. Van terv (pl.:Lágymányos, Infopark). A terv kivitelezése továbbra is kritikus, több részlet tisztázandó, pl. hogy van-e rá forrás, mikortól történhet az áthelyezés, stb... 2025 februárjában személyes egyeztetés zajlott az Irányító Szerv és az FGI, FTI intézetek vezetőivel, majd az Irányító Szerv által javasolt, bérelhető épületrészek bejárása megtörtént. A CSFK intézetek elfogadhatónak tartják azokat, ezt jelzésre került az Irányító Szerv felé, jelenleg továbblépésre vagy visszajelzésre várunk.

Az ülésen megfogalmazott új kezelési stratégia: kezelés; a korábban megfogalmazott intézkedési javaslatok szerint, kiegészítve:

A hatás egyre nagyobb, a szervezet létszáma növekszik, új kutatócsoportok jelentek meg az új pályázatok elnyerésével. A kollégák elhelyezése egyre nagyobb problémát okoz és a közbeszerzés elhúzódása miatt veszélybe kerülhet a megvalósítás.

- Kormányhatározat alapján a költségvetési forrás rendelkezésre állhat, a Tulajdonos és az Irányító Szerv megegyezése lehetséges, jelenleg az új közbeszerzés lefolytatása és a Pénzügyminisztérium részére a költségigény újrafogalmazása szükséges a megvalósítás elindulásához.

- CSFK részéről szükséges a vezetői szintű folyamatos belső és külső egyeztetés.

- Irányító Szerv vezetése részére is ismertetni a helyzetet hogy megfelelő döntés születhessen a közös megállapodás során

- fontos felmérni, hogy mekkora energia és fenntartási- ill üzemeltetési költségei lesznek az új elhelyezésnek.

Kezelési terv:

- - A CSFK főigazgatója, FTI/FGI igazgatók és egyeztetésbe bevont szereplők (műszaki vezető) rendszeresen érdeklődik a továbblépési lehetőségek felől az Irányító Szervnél
- A kutatóintézetek nemzetközi színvonalhoz igazodó elhelyezésére a megoldást egy hosszútávú bérleti szerződés előkészítésében és megvalósításában látjuk. Az FTI és FGI jelenlegi elhelyezésének bérleti díja hosszútávon növekszik a minősége viszont nem változik, fejleszteni nem lehetséges.
- A kockázat kezeléséhez szükséges az Irányító Szerv elvi és gyakorlati támogatása. Fontos tudni, hogy mekkora forrásból lehet megfelelő minőségű és időtávra szóló épületet keresni.
- szempont rendszer kialakítása, igények és lehetőségek felállítása szükséges,
- fontos egy listát is kialakítani (Tulajdonos épületei, ingatlanközvetítők, stb), a megfelelő helyszín javaslatokkal

- műszaki szempontú tervezés szükséges,
- gazdasági szempontú tervezés szükséges: költöztetés, bérlet, hosszútávú üzemeltetés

Intézkedésért felelős személy: Gazdasági vezető; Intézetigazgatók: FGI, FTI,

4) Kockázat sorszáma, megnevezése: 1208 - Külső támadások, kiber veszélyek, mesterséges intelligencia

Összesített kockázati érték: továbbra is 4, hatása továbbra is 5, értéke 20

Integritási kockázatot hordoz-e: nem

Az ülésen megfogalmazott új kezelési stratégia kezelés; a korábban megfogalmazott intézkedési javaslatok szerint, kiemelten:

Folyamatosak a biztonsági frissítések telepítései és az iparági ajánlások beállítása a rendszerek biztonsági szintjének naprakészen tartásáért. A jogosultságok kiosztásánál a szükséges minimum elvének követését tartjuk fenn, a jogosultságok naprakészen tartása folyamatos, megszüntetése a HR eljárása szerint történik. A tétel továbbra is hasonló kockázati értéket képvisel a jellegéből adódóan, folyamatos az előrehaladás a kockázati tényező oldaláról amit az informatikai biztonság részéről ennek folyamatos követésével lehet csak tartani. Forrásfüggő is, így vélhetően a jövőben is hasonló kockázati értéket fog képviselni.

Korábban megfogalmazott intézkedési javaslat, stratégia:

- Folyamatos technológiai fejlesztések szükségesek (cél szoftverek és hardverek)
- Kutatói és ügyviteli kollégák környezetének szétválasztása, az eltérő felhasználási profil és biztonsági követelmények miatt.
- Központosított jogosultság és felhasználó kezelés kialakítása
- Információ tudatosság növelése, oktatással.
- A meglévő biztonsági eszközök folyamatos szoftver-frissítéseivel és a konfigurációk aktualizálásával kezeljük a kockázatot.
- Folyamatos biztonsági eszköz és szoftver fejlesztést és folyamatos figyelmet, igényel
- szükséges az éves rendszeres belső edukáció, figyelmeztető képzés (akár zoom-on akár felvett ppt-n)
- akár fake-teszt kiküldése kollégáknak, edukációs és mintázási szempontból

Intézkedésért felelős személy: CSFK Informatikai vezető

Határidő: azonnal és folyamatosan; felülvizsgálat legkésőbb 2026. I. félév

5) Kockázat sorszáma, megnevezése: 603 - Pénzügyi, külső finanszírozási körülmények bizonytalansága

Összesített kockázati érték: valószínűsége továbbra is 4, hatása továbbra is 5, értéke 20.

Integritási kockázatot hordoz-e: nem

Az ülésen megfogalmazott új kezelési stratégia: kezelés; a korábban megfogalmazott intézkedési javaslatok szerint, kiemelten:

- a tétel sajnos továbbra is aktuális, a kezelése a meglévő források óvatos költésével, felkészülve a jövőbeni reálérték csökkenéssel és a kitettség csökkentésével. Fontos nagy pályázatok bevonásával a forrás-diverzifikáció növelése.
 - A pályázat előkészítésekor tartalék keret tervezése, biztosítása, Irányító Szerv szinten is. Ezek ellenőrzése pályázat benyújtásakor.
 - Állandó napirendi téma kell legyen, amit figyelemel kell követni és pályázatok tervezésénél is figyelembe kell venni és előtérbe helyezve kezelni, a lehetséges megoldásokat figyelembe venni.
 - üzemeltetési költségeket felülvizsgálni;
 - csak a szükséges kiadásokat betervezni az év során
 - javaslattétel több pályázati forrás bevonására, diverz bevételi oldal kialakítása; több lábon állás (szerződéses feladatok elvállalása az alaputatási projektek mellett);
- Intézkedésért felelős személy:** Gazdasági vezető; Intézetigazgatók: FGI, FTI, CSI
- Határidő:** azonnal és folyamatosan; felülvizsgálat legkésőbb 2026. I. félév

6) Kockázat sorszáma, megnevezése: 607 - Üzemeltetési költség kockázat.

Összesített kockázati érték: 15-ről 20-ra emelkedett

Integritási kockázatot hordoz-e: igen

Az ülésen megfogalmazott új kezelési stratégia: kezelés; a korábban megfogalmazott intézkedési javaslatok szerint:

- a kockázati tényező a fenntartási költségek növekedése miatt emelkedett
- Budaörsi út bérleti díj növekedése, az új elhelyezés esetleges plusz forrás igénye,
- infrastruktúra avulás miatt az üzemeltetés hatékonysága is avul, szükséges az üzemeltetési infrastruktúra, kutatási infrastruktúra megújítása és az ahhoz szükséges források

A tétel továbbra a kockázati valószínűséget 3-ról 4-re emelte, a hatást 5-ös értéken tartja, így összesített értéke 20-ra növekszik.

Intézkedésért felelős személy: Gazdasági vezető és Intézetigazgatók CSI, FGI, FTI

Határidő: azonnal és folyamatosan; felülvizsgálat legkésőbb 2026. I. félév

b) „kiemelt figyelmet igénylő” (15-19 értékekkel), melyek rövid távon, 1 éven belül felszámolandóak

7) Kockázat sorszáma, megnevezése: 120 - Külső nyomás a Mesterséges Intelligencia (MI) tudománytól idegen felhasználására a tisztességes tudományos módszertan rovására

Összesített kockázati érték: a kockázat valószínűsége 4, hatása is 4, értéke 16.

Integritási kockázatot hordoz-e: nem

Az ülésen megfogalmazott új kezelési stratégia: kezelés;

Intézkedésért felelős személy: Intézetigazgatók, FGI, FTI, CSI

Kezelési mód: intézeti közösség számára ezzel kapcsolatos tudatosságot növelő kommunikáció az MI etikus használatára vonatkozóan

Határidő: azonnal és folyamatosan; felülvizsgálat 2026., de legkésőbb 1 éven belül

8) Kockázat sorszáma, megnevezése: 1106 - Emberi hibából és/vagy üzemeltetésből adódó kémiai és technológiai kockázat

Összesített kockázati érték: 16

Integritási kockázatot hordoz-e: nem

Ez az érték természeténél fogva ilyen értéket képvisel, kezelésfolyamatosan és szükséges az állandó kontroll

Az ülésen megfogalmazott kezelési stratégia: kezelés; a korábban megfogalmazott intézkedési javaslatok szerint:

- elsősegély tanfolyam szervezése a CSI-ben a piszkástetői és svábhegyi telephelyen dolgozóknak megtörtént
- szükséges az érzékelők és beavatkozó rendszer megfelelő kiépítettsége, rendszeres karbantartása (szivárgások ellen stb.);
- ellenőrzés, felülvizsgálat beiktatása a folyamatokba;
- munkavédelmi előírások, oktatás beiktatása a folyamatokba; dokumentáció kialakítása, különös figyelemmel "A munkáltató a veszélyes anyagok elleni védekezés és az általuk okozott egészségkárosodások megelőzésének céljából" nyilvántartást vezet a munkavállalók munkahelyi expozíciójára vonatkozó adatokról, illetve hogy az alkalmazott a munkájával kapcsolatos szabályokat betartsa. December elejére elkészülünk a kockázatbecslés tervezetével. A tervezetet véleményezésre megküldjük a foglalkozás-egészségügyi orvosnak. A végleges kockázatbecslést és intézkedési javaslatot az igazgatók fogják jóváhagyni és megküldeni a főigazgatónak.
- dokumentáció kialakítása, hogy az alkalmazott a munkájával kapcsolatos szabályokat betartja
- **Intézkedésért felelős személy:** Intézetigazgatók CSI, FGI, FTI és Munkavédelmi felelős
- **Határidő:** azonnal és folyamatosan; felülvizsgálat legkésőbb 2026. I. félév

9) Kockázat sorszáma, megnevezése: 901 - Az irattározás fizikai, biztonsági követelményei nem megfelelőek

Összesített kockázati érték: 16

Integritási kockázatot hordoz-e: nem

Az ülésen megfogalmazott új kezelési stratégia: kezelés; a korábban megfogalmazott intézkedési javaslatok szerint:

A tétel továbbra is ugyanazt a kockázati valószínűséget és hatást képviseli, kezelése továbbra is megegyezik az ezelőttivel.

Bár a GI és a CSI irattározás fizikai, biztonsági követelményei sokat javultak a további kockázattal kapcsolatos nyitott kérdések egyrészt az FTI+FGI elhelyezéssel együtt kezelendő tételek, másrészt fontos a HR bérjegyzékek irattározási rendezését, archiválását, kereshetőségét javítani.

Stratégiai javaslat:

- az irattározás és archiválás egyértelmű visszakereshetőségén javítani kell, hogy az archívumban egyértelmű lehessen keresni

- levéltári kötelező leadással, irattár és külső megfeleléssel kapcsolatos kötelező tevékenységeket automatizálni a titkárságokon (főigazgatói titkárnő)

- iratselejtezéseket kezelni szükséges: a szabályzatoknak megfelelő iratselejtezés kövesse a gyakorlat.

- fontos lehet külső segítséget kérni a HR részére a fizikai rendszerezéshez (akár diákmunkát) aki a HR felügyelete alatt az archivumot felcímkezi, szortírozza, rendszerezi).

- Szükséges javaslatot tenni GI szinten hogy ki és mikor végezze el ezt a feladatot és 1-3 éven belül kezelhető szintre vinni a kockázatot.

Intézkedésért felelős személy: Gazdasági vezető, Intézetigazgatók és titkárságok vezetői - CSFK, -CSI, - FGI, -FTI

Határidő: azonnal és folyamatosan; felülvizsgálat legkésőbb 2026. I. félév

10) Kockázat sorszáma, megnevezése: 314 – Belső képzések elmaradása

Összesített kockázati érték: 16

Integritási kockázatot hordoz-e: nem

Az ülésen megfogalmazott új kezelési stratégia: kezelés;

A kockázat valószínűsége 4, hatása is 4, értéke 16.

Intézkedésért felelős személy: Informatikai vezető, Gazdasági vezető, Intézetigazgatók: FGI, FTI, CSI,

Kezelési mód:

- Fontos és hatékonyságnövelő eszköz lenne a kutatóközpont folyamataiban képzésekkel támogatni a vezetőket és az alacsonyabb szinten elhelyezkedő kutatócsoportvezetőket, kutatókat és nem-kutatói állományt is. Erre vonatkozóan javasolt vezetést-támogató workshop, előadás és képzésnek utánajárni.
- Az Irányító Szervi átalakulás után a GI részére a körülményeknek megfelelő (államháztartási vagy piaci) könyvelési és pénzügyi továbbképzéseket biztosítani, ECOSTAT vagy más rendszerek ismeretéhez illeszkedve.
- Szintén fontos és tervezett az informatikai képzés, mely várható 2025. őszétől.
- Tervek közt szerepel kutatócsoport-vezetői képzés is.

Határidő: azonnal és folyamatosan; felülvizsgálat 2026-ban, de legkésőbb 1 éven belül

11) Kockázat sorszáma, megnevezése: 204 - Kommunikációs szabályzat kialakítása

Összesített kockázati érték: 16

Integritási kockázatot hordoz-e: nem

Az ülésen megfogalmazott új kezelési stratégia: kezelés; **a korábban megfogalmazott intézkedési javaslatok szerint, kiemelten az Irányító Szerv létrehozta a kommunikációs keretszabályzatot, így ennek megfelelően a szabályzat létrehozása is szükséges, annak figyelembevételével érdemes kutatóközponti szinten összehangolni és kialakítani.**

A kockázat valószínűsége továbbra is 4, hatása továbbra is 4, értéke 16.

Intézkedésért felelős személy: Belső kontroll felelős

- **Határidő:** felülvizsgálat 2025. december

12) Kockázat sorszáma, megnevezése: 203 – Szervezeti vezetői kompetencia támogatás, képzés lehetőségek esetleges elmaradása

Összesített kockázati érték: 16

Integritási kockázatot hordoz-e: nem

Az ülésen megfogalmazott új kezelési stratégia: kezelés; **a korábban megfogalmazott intézkedési javaslatok szerint, kiemelten:** a tétel neve kis módosítást igényel: nem vezetői kompetencia felmérés, hanem vezetői támogatás, képzés lehetősége szükséges. Forráshiány miatt 2025-ben sem volt lehetőség a megvalósításra, az árajánlatok bekérése megtörtént, a jövőbeni megvalósításhoz új árajánlatok bekérése szükséges. További intézkedés lehetőségét a 2025. év végéig árajánlatok tekintetében érdemes figyelembe venni és a kockázati tényezőt érdemben csökkenteni.

- forrástól függően szükséges (akár külső partner igénybevételével is) a vezetői kompetenciákat beazonosítani, felmérni és tájékozódni a lehetséges tréningek feltételeiről

- árajánlatok és javaslatok bekérése a döntéshez.

A kockázat valószínűsége továbbra is 4, hatása továbbra is 4, értéke 16.

Intézkedésért felelős személy: Belső kontroll felelős

Határidő: felülvizsgálat 2025. december, de legkésőbb 2026. I. félév

13) Kockázat sorszáma, megnevezése: 1102 A többszörös és különböző tulajdonviszonyok rendezetlensége és az ebből (is) fakadóan a kutatási infrastruktúra fenntartásra fordítható összegek hiánya

Összesített kockázati érték: 12-ről 16-ra növekedett

Integritási kockázatot hordoz-e: nem

Az ülésen megfogalmazott új kezelési stratégia: hárítás; **a korábban megfogalmazott intézkedési javaslatok szerint:**

Rendkívüli probléma, hogy a használt ingatlanokra egyáltalán nincs felújítási keret és forrás, így ennek hiányában az ingatlanok és a kutatási alpinfrastruktúra az idő múlásával használhatatlanná avulnak, és rontják a feltételeit a kutatás nemzetközi versenyképességének. Fontos jelezni az Irányító Szerv felé jelezni a problémát.

A KKB a tényező valószínűségét szükségesnek tartja felemelni 3-ról 4-re, a hatása továbbra is 4, így összesített kockázati tényező értéke 16-ra emelkedik.

Intézkedésért felelős személy: Gazdasági vezető, Intézetigazgatók: FGI, FTI, CSI

Határidő: felülvizsgálat legkésőbb 2026. I. félév

14) Kockázat sorszáma, megnevezése: 1401 Korruptió veszélye a közbeszerzésben

Összesített kockázati érték: 15 változatlan

Integritási kockázatot hordoz-e: nem

Az ülésen megfogalmazott új kezelési stratégia: kezelés;

A korruptió veszélye a közbeszerzésben alapvetően releváns és magas kockázati faktor (a nemzetközi és hazai feljegyzések, a kockázatkezelési bevett sztenderdek szerint, illetve a belső ellenőrzési szempontok továbbá az ÁSZ kérdőíve alapján is releváns.

Rendkívül fontos a közbeszerzés tanácsadóhoz beérkező ajánlattevők megfelelése, transzparenciája.

- eseti oktatás,
- ellenőrzések és információ visszacsatolásának beépítése a közbeszerzési folyamatokba,
- átlátható archiválás, transzparencia
- Közbeszerzési felelős folyamatos oktatása

Intézkedésért felelős személy: Gazdasági vezető

Határidő: felülvizsgálat legkésőbb 2026. I. félév

15) Kockázat sorszáma, megnevezése: 1203 - Az archiválási, és backup rendszerek a növekvő igényekkel nem képesek lépést tartani

Összesített kockázati érték: 15

Integritási kockázatot hordoz-e: nem

Az ülésen megfogalmazott új kezelési stratégia: kezelés; a korábban megfogalmazott intézkedési javaslatok szerint:

- folyamatos az intézkedés, jellegéből adódóan folyamatos figyelmet igényel
- Off-site mentés van (Wigner). Archiválás nincs, árajánlatot eszközökre bekért a CSFK.
- Javasolt CSFK központi mentési rendszert kiterjeszteni az intézetekre is (licenszek szükségesek) ezzel cserélve a szigetszerű mentési megoldásokat.

Intézkedésért felelős személy: Informatikai vezető

Határidő: felülvizsgálat legkésőbb 2026. I. félév

- Az adatmennyiség növekedését folyamatosan követni kell a tárhely kapacitás biztosításával. Informatikai vezető véleménye szerint a mentés az egyik legfontosabb terület, adatvesztés lehet eszköz hiba, természeti kár, emberi mulasztás, kibertámadás, szándékosság, szoftver hiba miatt.
- Adatvesztés ellen védekezni, kárt enyhíteni mentési és biztonsági rendszerekkel lehet. Mentő szoftver licenszbővítés megtörtént (GI, CSFK titk. Végponti mentéshez), FTI, FGI-be új mentőeszközt vettünk az előző években.
- CSFK archiválási eszköz beszerzése
- Folyamatos figyelmet igényel mivel folyamatosan növekszik az intézet.

16) Kockázat sorszáma, megnevezése: 306 - A munkavállalói álláshelyek betöltése a szervezet igényeihez igazodó és megfelelő, szükséges gyakorlatú jelöltekkel

Összesített kockázati érték: 15 változatlan

Integritási kockázatot hordoz-e: nem

Az ülésen megfogalmazott új kezelési stratégia: kezelés; a korábban megfogalmazott intézkedési javaslatok szerint:

A tétel továbbra is ugyanazt a kockázati valószínűséget és hatást képviseli, kezelése továbbra is megegyezik a fél évvel ezelőttivel.

- megfelelő munkakörülmények megteremtése, amik a piaci bérversenyhez képest is versenyképesé tehetik a munkáltatói ajánlatot

Intézkedésért felelős személy: Gazdasági vezető; Intézetigazgatók: FGI, FTI, CSI

Határidő: felülvizsgálat legkésőbb 2026. I. félév

Budapest, 2025. szeptember 24.

Kiss László
CSFK főigazgató

Rózsahegy Márton
CSFK Belső kontroll felelős

